

W INOWROCŁAWIU

Informacja

o realizacji zadań Powiatowego Lekarza Weterynarii w Inowrocławiu na obszarze powiatu inowrocławskiego za rok 2010

z zakresu ochrony zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa zdrowotnego produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego.

Realizacja zadań Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze powiatu inowrocławskiego odbywała się poprzez:

1. badania kontrolne i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz chorób, które mogą być przenoszone ze zwierzęcia na człowieka
2. badanie zwierząt rzeźnych i mięsa oraz produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego
3. kontroli weterynaryjnej zwierząt wprowadzanych na rynek
4. badania monitoringowe substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, zanieczyszczeń środowiskowych, skażeń promieniotwórczych i leków w tkankach zwierząt rzeźnych, żywności pochodzenia zwierzęcego, wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt
5. nadzór i kontrole nad środkami żywienia zwierząt (pasze i karmy)
6. kontrole warunków weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta w zakresie dobrostanu, żywienia zwierząt gospodarskich, warunków sanitarno-weterynaryjnych produkcji mleka oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt.
7. egzekwowanie obowiązujących warunków weterynaryjnych we wszystkich nadzorowanych podmiotach, w tym nadzór nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego wprowadzanymi na rynek oraz do sprzedaży bezpośredniej
8. sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

W zakresie **monitorowania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowemu zwalczaniu i niektórych chorób odzwierzęcych przenoszących się na człowieka** prowadzone były w 2010 roku planowe badania kontrolne w kierunku:

- gruźlicy bydła
- brucelozy bydła
- brucelozy owiec i kóz
- enzootycznej białaczki bydła
- choroby Aujeszky'ego u świń
- gąbczastego zwyrodnienia mózgu u bydła (BSE)
- klasycznego pomoru świń i dzików (CSV)
- choroby pęcherzykowej świń (SVD)
- pryszczycy (FMD)
- wścieklizny
- grypy ptaków (HPAI)
- salmonellozy
- wirusowej posocznicy krwotocznej ryb łososiowatych/VHS/
- zakaźnej martwicy układu krwiotwórczego ryb łososiowatych /IHN/
- choroby niebieskiego języka (BTV)
- zakaźne zapalenie nosa i tchawicy/ otręt bydła (IBR/IPV)
- gorączki Q

Programem kontrolnym w kierunku **gruźlicy i brucelozy bydła** objęto 1/3 stad na obszarze całego powiatu.

W roku 2010 badania monitoringowe przeprowadzono w **472 stadach, u 14.138 szt. bydła**. W wyniku przeprowadzonych badań kontrolnych **stwierdzono 14 szt. bydła** podejrzanego o **gruźlicę bydła**. Zwierzęta podejrzone zostały skierowane do uboju i poddane dalszym badaniom diagnostycznym, w wyniku których nie stwierdzono zakażenia prątkiem gruźlicy bydłowej- *Mycobacterium bovis*. Za poddane ubojowi z nakazu Powiatowego Lekarza Weterynarii w Inowrocławiu w/w 14 szt. bydła wypłacono odszkodowanie w kwocie **41.014,55 PLN**,

Natomiast w kierunku **brucelozy bydłowej** zbadano **7140 szt. bydła** w **417 stadach** . W wyniku przeprowadzonych badań serologicznych **nie stwierdzono** zakażeń **brucelozą bydła**.

W zakresie badań kontrolnych dotyczących **brucelozy kóz i owiec** zbadano **120 szt owiec** w wieku rozrodczym, w **6 stadach**, na ogólną liczbę 2072 szt. w 34 stadach. W wyniku przeprowadzonych badań **nie stwierdzono** występowania **brucelozy kóz i owiec**.

W odniesieniu do **enzootycznej białaczki bydła** badania przeprowadzono w **438 stadach u 7140 szt. bydła**. W wyniku przeprowadzonych badań serologicznych pobranych próbek krwi od badanego bydła nie stwierdzono wystąpienia zakażeń białaczką bydłą.

W zakresie kontroli występowania **wścieklizny** w populacji lisów wolnożyjących oraz oceny skuteczności doustnych szczepień przekazano do badań laboratoryjnych **93 lisy**. Nie stwierdzono lisów zakażonych wścieklizną.

Ponadto poddano obserwacji **179 szt.** zwierząt domowych w związku z pokąsaniem ludzi przez te zwierzęta. U żadnego z obserwowanych zwierząt nie stwierdzono objawów wścieklizny.

W roku 2010 na terenie powiatu inowrocławskiego poddano ochronnemu szczepieniu przeciw wściekliznie **13.295 psów i 27 kotów w 10.297** gosp.domowych.

W roku 2010 nie stwierdzono na obszarze powiatu przypadków wystąpienia wścieklizny u zwierząt gospodarskich, domowych i dzikich.

W zakresie realizacji corocznego programu badań monitoringowych zakażeń w kierunku **klasycznego pomoru świń i dzików(CSF)** pozyskano i przekazano do badania laboratoryjnego próbki od **29 świń i 36 dzików**. Przeprowadzone badania pobranych próbek nie wykazały wyników dodatnich.

W zakresie monitorowania **choroby pęcherzykowej świń (SVD)** zbadano **10 próbek**. Podobnie w odniesieniu do kontroli występowania **pryszczycy (FMD)** poddano badaniu laboratoryjnemu **10** próbek krwi. Nie stwierdzono obecności przeciwciał przeciw wirusom obu w/w chorób zakaźnych zwierząt.

Kontrola występowania zakażeń ryb łososiowatych w kierunku **VHS i IHN** obejmowała pobranie z nadzorowanych akwenów **4** próbek ryb do badań laboratoryjnych. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono występowania tych chorób w kontrolowanych obiektach.

Badania monitoringowe w kierunku występowania **grypy ptaków** obejmowały badania laboratoryjne **5** próbek zbiorczych kału dzikiego ptactwa wodnego z obszaru **jeziora Gopło**, dzikiego ptactwa lownego, drobiu reprodukcyjnego i indyków rzeźnych. W wyniku tych badań **nie stwierdzono** wyników dodatnich, wskazujących na zagrożenie wystąpienia grypy ptaków na kontrolowanym obszarze i w obiektach.

W odniesieniu do **gąbczastego zwyrodnienia mózgu u bydła (BSE)** prowadzone były obowiązkowe badania próbek mózgu bydła poddawanego ubojowi w rzeźniach w wieku **powyżej 30 miesięcy** oraz od bydła w wieku powyżej **24 miesięcy**, ubijanego z konieczności. W rzeźniach na terenie powiatu pobrano i przekazano do badania **288 próbki**. Ponadto w zakładzie utylizacyjnym STRUGA S.A. w Jezuickiej Strudze pobrano **4813** próbek pnia mózgu od padłych przeżuwaczy, w tym **713 owiec i 482 kozy**. Wszystkie przekazane do badania próbki wykazały wyniki **ujemne**.

W ramach realizacji **krajowego programu kontroli zakażeń stad drobiu hodowlanego pałeczkami Salmonella** objęto kontrolami **60 stad w 15 fermach** obejmujących **420 613 szt.** drobiu reprodukcyjnego i hodowlanego, w których wykonano **89** badań urzędowych. W wyniku tych badań wykryto zakażenia pałeczkami salmonella w **4** stadach. W związku z

powyższym wydano decyzje administracyjne nakazujące likwidację kur i jaj ze stad zakażonych serotypami salmonelli objętych programem obowiązkowego zwalczania. Z tytułu przyznanych odszkodowań za zlikwidowane stada wypłacono hodowcom kwotę **498 116,65 PLN**.

Natomiast w ramach realizacji **krajowego programu zwalczania niektórych serotypów salmonelli w stadach brojlerów z gatunku kura**, kontrolami i badaniami w roku 2010 objęto **52** stad brojlerów w których przeprowadzono **76** kontroli oraz **3** kontrole w 1 fermie jaj konsumpcyjnych. W wyniku przeprowadzonych badań wykryto zakażenie Salmonella enteritidis w 1 stadzie brojlerów kurzych. Zakażone stado zostały objęte decyzją Powiatowego Lekarza Weterynarii ,która doprowadziła do jego likwidacji oraz zniszczenia zarazka w środowisku przebywania zwierząt.

Działania powyższe miały na celu obniżenie stopnia zakażeń stad drobiu pałeczkami Salmonella - w celu ograniczenia zakażeń mięsa drobiowego wprowadzanego na rynek.

W zakresie zwalczania **choroby Aujeszky'ego** u świń w roku 2010 realizowano badania monitoringowe stad ,które uzyskały status wolnych od ch. Aujeszkyego. Łącznie kontrolą objęto **2064** stada trzody chlewnej obejmujące **108 181** zwierząt, a w **1556** stadach pobrano **15.474** (15.414+ 60 komercyjnych) próbek krwi do badań serologicznych. W wyniku przeprowadzonych badań **nie stwierdzono zakażonych świń** w badanych stadach.

Monitoring **choroby niebieskiego języka (BTV)** obejmował wykonanie badań kontrolnych w surowicy krwi 42 szt.bydła w 6 stadach oraz 42 szt. owiec w 6 stadach. Wszystkie zbadane próbki wykazały wyniki ujemne.

Badania kontrolne wytypowanych stad i zwierząt w kierunku **IBR/IPV** (14 próbek w 2 stadach) oraz **gorączki Q** (14 próbek w 2 stadach) dały także **wyniki ujemne**.

W zakresie **urzędowych badań zwierząt rzeźnych i mięsa** wykonywanych w 4 rzeźniach i 2 ubojniach drobiu oraz w terenie w 2010 roku zbadano:

- **120 104 szt.** świń
- **807 szt.** świń z uboju na terenie gospodarstwa
- **711 szt.** bydła dorosłego
- **96 szt.** cieląt
- **1 szt.** owiec
- **260 szt.** dzików
- **10 366 207szt.** drobiu

W wyniku w/w badań przed- i poubojowych **za niezdadne do spożycia przez ludzi** zostało uznanych **17 szt.** trzody chlewnej, **60 szt.** bydła, **12 741 szt.** drobiu. Ponadto stwierdzono **82 973** zmian narządowych i zanieczyszczeń u świń, co było przyczyną ich usunięcia i uznania jako niezdadne do spożycia przez ludzi.

Wszystkie tusze i narządy zwierząt uznanych w badaniu poubojowym jako niezdadne do spożycia przez ludzi zostały zniszczone poprzez przekazanie do zakładu utylizacyjnego.

Na terenie powiatu w roku 2010 prowadziły działalność w zakresie uboju **4** rzeźnie świń i bydła oraz **2** ubojnie drobiu.

Badania przed - i poubojowe zwierząt rzeźnych wykonywali **upoważnieni lekarze weterynarii** wolnej praktyki, posiadający stosowne decyzje administracyjne oraz umowy zawarte z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Inowrocławiu.

W zakresie nadzoru nad wprowadzaniem zwierząt na rynek, obrotu zwierzętami, punktami skupu zwierząt oraz warunkami transportu zwierząt - w aspekcie przestrzegania przepisów o ochronie zwierząt - przeprowadzono kontrole realizowane przez **inspektorów powiatowego inspektoratu weterynarii** w Inowrocławiu oraz **26 upoważnionych lekarzy weterynarii** praktykujących na terenie powiatu. W wyniku tych działań przeprowadzono w ciągu **2010** roku **łącznie 16 537** kontroli w zakresie obrotu i wystawienia świadectw zdrowia dla zwierząt w gospodarstwach hodowlanych, w punktach skupu i miejscach gromadzenia zwierząt gospodarskich.

W zakresie **kontroli bezpieczeństwa zdrowotnego surowców zwierzęcych i żywności pochodzenia zwierzęcego** na obszarze powiatu, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Inowrocławiu prowadził w ramach **krajowego planu monitorowania** pobieranie próbek do badań laboratoryjnych pochodzących od zwierząt żywych, z tkanek zwierzęcych, produktów zwierzęcych i żywności w kierunku **obecności substancji niedozwolonych lub przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń środowiskowych, pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych**. Szczegółowo monitoring ten obejmuje kontrolę w kierunku obecności **antybiotyków, sulfamidów, sterydów anabolicznych, metali ciężkich, środków ochrony roślin, oraz skażeń promieniotwórczych w mięsie, narządach wewnętrznych zwierząt, drobiu, rybach, mleku, miodzie, krwi, moczu oraz w wodzie pitnej używanej do pojenia zwierząt**. W roku **2010** pobrano na obszarze powiatu - w ramach realizacji **krajowego planu monitorowania - 142 próbki**. W **1 próbce** wykryto przekroczenie dopuszczalnego poziomu obecności substancji niedozwolonej – zieleni malachitowej w rybach. W związku z powyższym zostało wdrożone stosowne postępowanie karno-administracyjne.

Powiatowy Lekarz Weterynarii realizuje także **nadzór nad produkcją, obrotem i stosowaniem pasz** w żywieniu zwierząt gospodarskich. W roku 2010 przeprowadzono **79** kontroli w **wytwórniach pasz** i oraz **22 kontrole** w punktach obrotu pasz działającymi na terenie powiatu. W zakresie realizacji krajowego programu kontroli jakości zdrowotnej środków żywienia zwierząt pobrano do badań laboratoryjnych w 2010 roku **120 próbek**

różnych środków żywienia zwierząt. Ponadto w ramach nadzoru urzędowego pobrano dodatkowo **49** próbek różnych pasz do badania laboratoryjnego. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono w **3** próbkach paszy dla drobiu obecność niedozwolonych kokcydiostatyków. W związku z powyższym wdrożono stosowne postępowanie karno –administracyjne.

Ponadto przeprowadzono kontrole w zakresie produkcji pasz na potrzeby własnej produkcji zwierzęcej w **45** gospodarstwach rolnych ,które produkują zwierzęta gospodarskie na rynek, oraz **30** kontroli w gospodarstwach rolnych produkujących materiały paszowe tzw. produkcja pierwotna surowców paszowych.W wyniku tych kontroli wydano **2** decyzje administracyjne oraz **35** zaleceń pokontrolnych dot. poprawy warunków w zakresie magazynowania oraz dokumentacji związanej z produkcją pierwotną pasz.

Ponadto w zakresie kontroli nad pozyskiwaniem i zagospodarowaniem ubocznych produktów zwierzęcych (**upz**) przeprowadzono **13** kontroli podmiotów, które zajmują się transportem, produkcją się lub stosowaniem **upz**. Poza tym przeprowadzono **70 kontroli** w różnych podmiotach (gospodarstwa rolne,wytwórnice pasz, fermy itp.) w zakresie stosowania i postępowania z ubocznymi produktami zwierzęcymi

W odniesieniu do kontroli **warunków sanitarno - weterynaryjnych produkcji mleka** wprowadzanego na rynek przeprowadzono **443** kontroli w gospodarstwach utrzymujących bydło mleczne. Przedmiotem tych kontroli były weterynaryjne warunki produkcji mleka, warunki utrzymania zwierząt (dobrostan) oraz żywienie zwierząt. W związku z oceną w gospodarstwach warunków produkcji mleka przeznaczonego na rynek wydano zaświadczenia stwierdzające spełnienie obowiązujących w tym zakresie przepisów i dopuszczających do sprzedaży mleka na rynek. W **39** gospodarstwach stwierdzono niezgodności dot.sanitarno-weterynaryjnych warunków produkcji i wymuszono wdrożenie postępowania naprawczego, mającego na celu poprawę warunków produkcji mleka surowego.

Ponadto w zakresie **kontroli identyfikacji i rejestracji zwierząt gospodarskich /IRZ/** przeprowadzono kontrole **102** stad w gospodarstwach utrzymujących bydło.

Ponadto w zakresie realizacji programu kontroli gospodarstw korzystających z pomocy finansowej UE, dot. spełniania tzw. **wymogów wzajemnej zgodności /cross-compliance/CC/** skontrolowano **107** gospodarstw .W wyniku tych kontroli wydano **3** decyzje dot. usunięcia stwierdzonych niezgodności w ramach kontroli **IRZ**, a w **21** gospodarstwach stwierdzono niezgodności ,które były powodem zapisu punktów karnych dla gospodarstwa.

W wyniku tych kontroli podjęte zostały działania administracyjne, mające na celu usunięcie stwierdzonych przypadków nieprawidłowości w zakresie prowadzenia rejestru zwierząt w gospodarstwach oraz znakowania bydła i świń.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Inowrocławiu nadzoruje także działalność **zakładu utylizacyjnego STRUGA S.A.** w Jeżuckiej Strudze gm. Rojewo, który zajmuje się **zbieraniem, przetwarzaniem i spalaniem zwłok zwierzęcych** oraz niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego (odpady rzeźniane) kwalifikowanych do **kat. I**. W wyniku przetwarzania tego surowca wytwarzana jest mączka i tłuszcz przeznaczone **wyłącznie do**

spalania. W roku **2010** przetworzono w tym zakładzie **207 173 szt.** zwłok dużych zwierząt gospodarskich oraz ubocznych produktów zwierzęcych tj. **35 348 ton** surowca **kat. I** ,w wyniku czego uzyskano **9 015 t** mączki oraz **1 905 t** tłuszczu do spalania. W zakresie nadzoru weterynaryjnego nad działalnością zakładu utylizacyjnego STRUGA S.A. w Jezuickiej Strudze przeprowadzono w **2010 r.** **12** kontroli oraz **12** kontroli w **zakładzie spalania mączki i tłuszczu zwierzęcego.** W wyniku tych kontroli wyegzekwowano decyzję dotyczącą spalania zapasów mączki zwierzęcej zgromadzonych w magazynach na terenie zakładu. Aktualnie zakład spala na bieżąco produkowaną mączkę i tłuszcz zwierzęcy.

Ponadto **Powiatowy Lekarz Weterynarii w Inowrocławiu** nadzorował i kontrolował warunki weterynaryjne w innych podmiotach znajdujących się w rejestrze podmiotów nadzorowanych:

- 2 masarnie
- 4 rzeźnie
- 2 ubojnie drobiu
- 4 punkty skupu dziczyzny
- 38 gosp. Prowadzących sprzedaż bezpośrednią
- 37 podmiotów prowadzących dział.marginalną,lokalną i ograniczoną w zakresie prod.żywności
- 1 ferma jaj konsumpcyjnych
- 15 ferm drobiu hodowlanego
- 50 ferm drobiu rzeźnego
- 4 zakłady wylęgu drobiu
- 1 zakład produkcji nasienia
- 9 punktów kopulacyjnych
- 24 punktów unasienniania zwierząt
- 4 podmioty chowu ryb
- 2 miejsca gromadzenia zwierząt do handlu wewnątrzspółnotowego
- 34 p.skupu zwierząt gospodarskich
- 15 zarobkowy przewóz zwierząt
- 1 schronisko dla zwierząt
- 7 podmioty zajmujący się wystawami zwierząt
- 1 zakład mleczarski
- 14 zakładów przetwórstwa żywności do sprzedaży bezpośredniej
- 196 pasiek pszczelich
- 12 wytwórni pasz
- 2 spalarnie mączki i tłuszczu zwierzęcego

W roku 2010 wykonano w nadzorowanych podmiotach następujące kontrole:

- 159 kontroli w rzeźniach i zakł. przetw. żywności oraz śr.transportu żywności
- 443 kontroli obór mlecznych
- 30 kontroli gospodarstw produkujących surowce paszowe(produkcja pierwotna)

- 45 kontroli wytwarzania pasz na własne potrzeby
- 16 345 kontroli w zakresie obrotu zwierzętami wraz z wydaniem świadectwa zdrowia
- 146 kontroli p. skupu i miejsc gromadzenia zwierząt
- 12 kontrole zakł. utylizacyjnego
- 12 kontroli spalarni odpadów zwierzęcych
- 101 kontroli dot. produkcji i obrotu paszami
- 209 kontrole gospodarstw w zakresie IRZ i CC
- 163 kontroli śr. transportu zwierząt
- 33 kontroli p. unasienniania zwierząt i p. kopulacyjne

W wyniku tych kontroli przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych mających na celu poprawę warunków weterynaryjnych i przymuszenia do spełnienia obowiązujących przepisów. Ogółem w ramach **postępowań administracyjnych** wydano dla nadzorowanych podmiotów **1004 decyzje** z zakresu wszystkich prowadzonych spraw, m.in. spełnienia warunków i dopuszczenia do działalności, usunięcia stwierdzonych uchybień oraz urzędowego uznania stad za wolne od choroby Aujeszkiego, gruźlicy, brucelozy i białaczki bydła .

Ponadto nałożono kary pieniężne nałożone w drodze decyzji administracyjnej w wys. **2500 PLN** oraz mandaty karne na kwotę **700 PLN**.

Podsumowując powyższą informację o realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu inowrocławskiego należy stwierdzić, że sytuacja w zakresie stanu epizootycznego oraz bezpieczeństwa sanitarno – weterynaryjnego powiatu roku 2010 była zadowalająca.

W wyniku przeprowadzonych badań monitoringowych w kierunku gruźlicy i brucelozy bydła potwierdzono, że teren powiatu inowrocławskiego jest **wolny** od tych chorób zakaźnych.

Natomiast w zakresie białaczki bydła jesienią 2010 roku złożony został wniosek PLW w Inowrocławiu - z zachowaniem odpowiedniego trybu służbowego - do Komisji UE, o włączenie obszaru powiatu inowrocławskiego do regionu uznanego Decyzją Komisji za urzędowo wolny od enzoptycznej białaczki bydła.

Nie stwierdzono na obszarze powiatu wystąpienia wścieklizny wśród zwierząt gospodarskich, domowych oraz dzikich .

W zakresie realizacji programu zwalczania i monitorowania ch. Aujeszkiego u świń sytuacja jest bardzo pomyślna. Wszystkie stada trzody chlewnej na terenie powiatu posiadają status wolnych od choroby Aujeszkiego, a przeprowadzone we wszystkich stadach badania monitoringowe nie wykazały nowych zakażeń.

Ponadto wskutek działań kontrolnych w rzeźniach i ubojniach drobiu wykryto i wyeliminowano z obrotu mięso zwierząt rzeźnych uznanych przez urzędowych lekarzy

weterynarii jako niezdatne do spożycia przez ludzi, wskutek stwierdzonych zmian chorobowych dyskwalifikujących jego przeznaczenie jako produktu spożywczego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wdrożono liczne postępowania administracyjne mające na celu poprawę warunków technicznych, technologicznych, organizacyjnych i sanitarno-higienicznych w nadzorowanych podmiotach. Te działania zmierzały do podniesienia standardów produkcyjnych w rolnictwie i realizacji wymagań weterynaryjnych w nadzorowanych podmiotach, określonych w obowiązujących przepisach krajowych i wspólnotowych.

Realizowana na obszarze powiatu inowrocławskiego metodyka nadzoru weterynaryjnego obejmuje kompleksowym nadzorem wybrane ogniwa biologicznego łańcucha żywieniowego, wg zasady „od pola do stołu”. Oznacza to weterynaryjną kontrolę produkcji pierwotnej surowców paszowych, produkcji i stosowania pasz, kontrolę zdrowia i warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich, kontrolę surowców i żywności pochodzenia zwierzęcego - na każdym etapie ich produkcji, przetwarzania i obrotu.

Powyższe działania stanowią istotę weterynaryjnej ochrony zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.